

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 32 (730)

Вівторок, 20 листопада 1962 р.

Ціна 2 коп.

СПРАВА КОЖНОГО З НАС

Щороку численний партійний колектив нашого університету на звітних зборах підводить підсумок своєї багатогранної діяльності.

Нині цей важливий момент у житті партійної організації співпадає з історичною подією — роботою чергового Пленуму Центрального Комітету КПРС, на якому творчо та вдумливо обговорюються найважливіші питання поліпшення партійного керівництва промисловістю, будівництвом і сільським господарством. Це ще один могутній крок на шляху практичного здійснення тих завдань, що їх ставив Програма КПРС по створенню матеріально-технічної бази комуністичного суспільства.

Саме під кутом зору цих величних завдань і мусить розгорнутися робота звітних партійних зборів.

Безперечно, за рік, що минув після XXII з'їзду партії, комуністи університету добилися певних успіхів у своїй повсякденній роботі. Зміцніли наші ряди за рахунок тих, хто прийшов до нас із заводів, фабрик, колгоспів, радгоспів, Радянської Армії.

Під проводом партійної організації студентська молодь брала активну участь у піднесенні сільського господарства Одеської області. Тільки завдяки організаторським здібностям комуністів історичного, філологічного, біологічного та інших факультетів студенти своєю бездоганною працею допомагали колгоспам та радгоспам збирати урожай і зміцнили наші славні трудові традиції.

Зараз студенти наполегливо опановують знаннями, які необхідні їм для майбутніх професій, сміливих й творчих дерзаних на користь всього радянського народу.

Значних успіхів за цей рік досягли й наші вчені. В стінах університету відбулося багато важливих міжвузівських конференцій, з'явилися нові творчі роботи, зміцніли зв'язки кафедр з окремими промисловими та сільськогосподарськими об'єктами. І тут, як і скрізь, перед ведуть комуністи-науковці; такі, як члени-кореспонденти АН УРСР професори В. П. Тульчинська, М. П. Савчук, В. П. Цесевич, професор Федосєєв та інші.

Та сьогодні кожний комуніст мусить по-новому підійти до оцінки як своєї роботи, так і роботи партійної організації в цілому. Партія, життя вимагають ще більш активної роботи на благо нашого народу.

«На мій погляд,— писав товариш М. С. Хрущов напередодні Пленуму у своїй записці до Президії ЦК КПРС «Про підбиття підсумків року і збільшення виробництва та закупок зерна»,— треба доручити Центральним Комітетам компартій республік, Радам Міністрів, всім партійним організаціям активно включитися в роботу по підбиттю підсумків, зробити глибокий аналіз результатів, досягнутих у 1962 році... Така робота,— підкреслює Микита Сергійович,— нам потрібна для того, щоб можна було ясно бачити промахи й помилки в керівництві господарством і запобігти їм на наступний рік».

Виходячи з цього, кожний член партії повинен якнайактивніше повести себе на звітних зборах, які мусять розробити конкретний перспективний план подальшого партійного життя нашого університету.

Справа честі кожного з нас гідно, новими успіхами в учбовій, науковій та виховній роботі відповісти на постанови листопадового Пленуму ЦК КПРС!

В ЛЮБАШІВСЬКОМУ РАЙОНІ

150 студентів біологічного та філологічного факультетів працювали в Любашівському районі. Протягом 17 днів вони виробили 2818 трудових днів.

На відміну від попередніх років в цьому році на збиранні кукурудзи працювали всюди комбайни. Тому нашим студентам доводилося переважно працювати на очищенні та вантаженні кукурудзи. Багато студентів працювало біля машин-навантажувачів, сортувалок, автомашин та комбайнів.

Найкраще в Любашівському районі працювали групи студентів під керівництвом асист. В. С. Губського та доц. Ф. С. Замбриборща. Група студентів IV курсу біофаку під керівництвом В. С. Губського працювала в колгоспі ім. Щорса. Студенти виробили 948 трудових днів. Зразком для всіх в колгоспі були студенти Іванов, Хіщенко, Вишневецька та Китаєва.

644 трудові дні виробила група біологів IV курсу під керівництвом доц. Ф. С. Замбриборща, яка пра-

цювала в колгоспі «Правда». Добре працювали студенти Панченко, Мамонтова, Бойко, Васильченко та ін. Обидві групи і керівників груп нагороджено грамотами.

Нерівномірно працювали філологи-четвертокурсники. Групи студентів під керівництвом ст. викладача В. В. Шапоренка, доц. Л. А. Берловської, а потім доц. Б. О. Шайкевича та М. І. Доброгорського працювали добре. Студенти

Балінська, Головка, Романюк, Балащенко, Терюкалов та інші були зразком в праці.

А група філологів, яка працювала під керівництвом Д. О. Драгомарецького, а потім доц. А. А. Москаленка, вдвічі більша від попередньої, але по виробітку цього не видно. Студенти Полішук, Олійник, Ісаханов, Запорожець, Слободенюк та інші працювали добре. Але в цілому група працювала нижче своїх можливостей.

Доцент І. М. САГАЙДАК.

ТЕПЛА ЗУСТРІЧ

1 листопада цього року відбулося цікаве засідання наукового гуртка по вивченню історії КПРС студентами природничих факультетів (керівники — Я. Штернштейн та Л. Кошуба). На засіданні із своїми спогадами виступив старий більшовик, учасник революційних подій на Одещині Лука Устимович Савицький.

З великою увагою слухали члени гуртка про Жовтневе збройне повстання в Петрограді.

Доцент Л. О. Мягчилов зачитує мандат Л. У. Савицького, підписаний Я. М. Свердловим та В. Д. Бонч-Бруевичем, з яким Л. І. Савицький приїхав у село Щасливу на Одещині для боротьби за Радянську владу на місцях.

Відповідаючи на запитання студента I курсу фізфаку Кари, Л. У. Савицький схвильовано розповів про Леніна. Він бачив Володимира Ілліча в 1917 році, коли той виступав з балкона палацу Кшесинської.

ЖИВУТЬ ТРАДИЦІЇ БЕЗСМЕРТНОЇ ОБОРОНИ

Ця колна вперше з'явилася на святкових одеських демонстраціях в нинішній, 45-й, Жовтень, і її учасники йшли за колоною старих більшовиків, відкриваючи разом з ними торжество трудящих.

Переклик поколінь виразно відчувався кожним з нас. Це вони, старі більшовики, що йшли попереду нас, пронесли на протязі трьох революцій великий звитязний прапор Леніна, ствердили на нашому Причорномор'ї Радянську владу в боях громадянської війни, у важкі роки відбудови народного господарства, це вони створювали нову, радянську Одесу. Їх справу продовжили учасники оборони 1941 року, ставши на захист здобутого в Жовтні, на захист рідного міста і всієї соціалістичної Батьківщини.

Ми йшли по дванадцятю чоловік в ряд і над нашими головами заклично маяв величезний червоний транспарант, на якому було написано: «Учасники оборони Одеси 1941 р. і борці героїчного більшовицького підпілля гаряче вітають 45-й Жовтень». А попереду пливло зображення медалі «За оборону Одеси», на якій матрос і піхотинець злилися в єдиному пориві, захищаючи своїми багнетами рідну причорноморську землю.

Оживала одна з найбільш прекрасних, найбільш героїчних традицій нашої Одеси, саме та, що принесла їй таке рідкісне й високе звання — міста-героя.

Оркестр грав бойові марші Великої Вітчизняної війни, ми карбували крок по-молодому, по-молодецькому, наче нема в кожного за плечима цих двадцяти з гаком років, що відділяють нас від тих незабутніх серпневих, вересневих і жовтневих днів 1941 року.

Йшли біля переднього краю, що на смерть стояли на дальніх і ближніх підступах до Одеси, тримали фронт під Давняником і Татаркою, переходили в сміливі атаки в голому причорноморському степу, сходили вересневої ночі з десантних кораблів у холодну осінню воду біля Григорівки і подолали тоді навальним штурмом ворога.

Йшли колишні моряки з тих крейсерів і есмінів, які приходили в час оборони стільки разів на допомогу обложеної Одесі і подавляли ворога смертоносним вогнем корабельних батарей.

Йшли токарі й слюсарі, ковалі й інженери одеських заводів, що зуміли в найкоротші строки налагодити в спустілих цехах, де основне устаткування було евакуйоване, виробництво грізної зброї, починаючи з «взводметів» і кінчаючи випущеним на Січнівці «справжнім» бронепоздом. Йшли вантажники Одеського порту, що розвантажували й навантажували судна в умовах безперервних нальотів фашистської авіації та артилерійського обстрілу. Йшли пекарі, що продовжували в тих умовах (а вони були однакові для всіх жителів обложеного міста!) випікати хліб для армії та всього населення Одеси. Йшли лікарі й санітарки з тодішніх польових госпіталів

та міських лікарень, що круглодобово подавали допомогу пораненим (а їх, поранених, були ж сотні й тисячі).

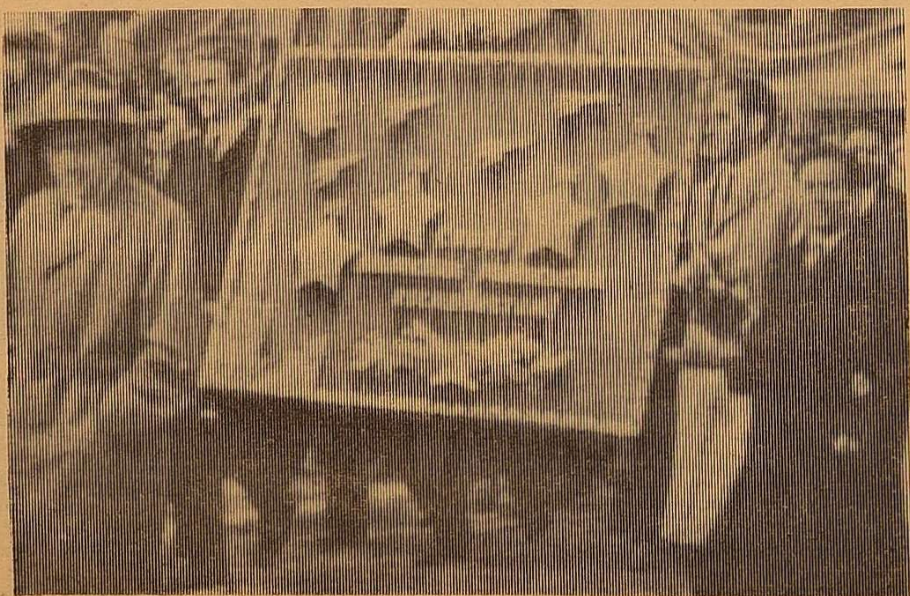
Разом з нами були учасники підпілля 1941—44 років, бійці з легендарних «партизанських каткомб», що нагадували своїми сміливими діями ворогові, хто є справжнім господарем міста.

Ми йшли і над нами сяяло сонце, таке особливо радісне в дні, коли на календарних аркушах з'явився вже листопад. Місто все червоніло в прапорах і пишалося своїми будинками, на яких зникли шрами бомбардувань військового часу. Місто, яке відстоювали білці морської піхоти Осипова, ветерани двадцять п'ятої Чапаєвської дивізії, герої-артилеристи, відстоювали всі разом учасники безсмертної оборони, жило великим і прекрасним творчим життям.

Попереду нас йшли два прославлених морських капітани другого рангу, сухопутний майор і ще один товариш в цивільному, у якого сяяв знак Героя Радянського Союзу (ми самі обрали їх своїми командирами), вони були вже тепер офіцерами запасу або у відставці, але владно лунала команда і ми знову відчували себе солдатами в строю.

Ми йшли, знайомі і незнайомі соратники, по дванадцятю чоловік в ряд, завжди готові до праці й подвигу в ім'я Батьківщини...

А. НЕДЗВІДСЬКИЙ,
учасник оборони Одеси,
зав. промисловим відділом
редакції обласної газети
«Большевистское знамя»
в 1941 році.

Університетська колна на святковій демонстрації.

Фото М. Ключерова.

НА МЕХМАТІ

Нещодавно на механіко-математичному факультеті відбулися звітні партійні збори.

З доповіддю виступив секретар парторганізації доц. В. А. Алексеева. Вона дала ґрунтовний аналіз роботи парторганізації факультету. Парторганізація мехмату невелика (в минулому році нараховувала всього 22 чоловіка, а в цьому році — 26 чоловік). Всі члени парторганізації мали партійні доручення, брали активну участь в громадській роботі факультету та університету. Партійне бюро працювало в тісному контакті з комсомольською та профспілковою організаціями. В. А. Алексеева відзначила в доповіді добросовісну роботу серед студентів агітаторів груп доц. Є. П. Філянської, викладача П. Ф. Далібандо, лаборанта Л. О. Кошуби.

Однак в роботі агітаторів були

і недоліки. Погано відвідувались семінари агітаторів, рідко вони бували в гуртожитках.

Тов. Алексеева звернула увагу членів парторганізації на те, що факультет і досі займає останнє місце в університеті з успішності. Це обумовлено в деякій мірі поганою якістю набору.

Набір студентів цього року поганий. Із 175 чоловік 30 поступило з 9 балами, 48 — з 10 балами. Для того, щоб підвищити якість набору, вживається ряд заходів. Уже зараз на засіданні Вченої Ради затверджено головою приймальної комісії доц. М. Н. Швеця. Тепер провадитиметься агітація за вступ на факультет протягом цілого року.

В дебатах виступило 9 чоловік: доц. М. С. Синюков, декан факультету доц. Христиненко, доц. Каспарянець, студент Жолтиков та інші.

Збори комуністів філфаку

У звітній доповіді партбюро філологічного факультету було висвітлено найважливіші питання діяльності парторганізації, підведено підсумки роботи за рік. Збори визнали роботу партійного бюро задовільною, але виступаючі комуністи зосередили увагу на недоліках з тим, щоб уникнути їх у майбутньому.

Тов. А. А. Москаленко відзначив, що відкриті партійні збори факультету треба готувати особливо старанно, а це не завжди робилось у звітний період, що більше уваги слід приділяти роботі з студентами, глибше вивчати запити студентів. Хоча на факультеті стали традиційними міжвузівські наукові конференції, проте нам треба домогтися того, щоб і наші науковці частіше виїздили в інші університети.

Тов. Б. О. Шайкевич говорив про необхідність підвищення вимог до лекцій, які читаються викладачами факультету. Він закликав громадськість факультету широко обговорювати негартні вчинки не лише студентів, а й викладачів. Вказав на те, що, наприклад, доцент М. О. Левченко фактично ухилився від виїзду з студентами на збирання кукурудзи, прикриваючись дозволами високих інстанцій, посилаючись на надзвичайну важливість виконуваної ним роботи.

Секретар бюро ЛКСМУ факультету тов. Г. Комиш визнав спра-

ведливим зауваження про те, що робота комсомольської організації останнім часом послабилась і просив партійну організацію більше допомагати комсомольцям у їхній роботі.

Тов. А. А. Жаборюк присвятив свій виступ питанням науково-методичної роботи на факультеті, вказав на різноманітні вимоги викладачів до студентів, на різноманітні в організації та методиці практичних і семінарських занять. Він вказав також на недоліки в плануванні відпусток викладацького складу.

Заст. секретаря парткому університету тов. А. П. Іванов говорив про недоліки у виховній роботі серед студентів. Зокрема як результат недостатньої виховної роботи було розцінено те, що чимало випускників факультету не прибули на місце роботи за призначенням міністерства.

Тов. Мосьондз розповіла про роботу студентів-першокурсників у колгоспі. Саме тут студенти мали можливість добре познайомитися один з одним, саме тут створився дружний колектив курсу.

В обговоренні звітної доповіді взяли участь понад десять чоловік. Новообраному партійному бюро факультету (секретар — тов. В. П. Дроздовський) доручено докладно вивчити критичні зауваження комуністів і розробити заходи для усунення вказаних комуністами недоліків.

Виступаючі торкнулися цілого ряду питань, висвітлили різні сторони роботи парторганізації. Зверталася увага на те, що на факультеті час створити нормальну робочу атмосферу. Ніякі особисті симпатії чи антипатії не повинні заважати нормальній творчій праці колективу. Більшість виступаючих вказала на неправильну позицію доц. Кіро, який наполягає на відокремленні обчислювального центра від механіко-математичного факультету.

На зборах було обрано новий склад партійного бюро, до якого ввійшли тт. П. Й. Христиненко, К. А. Норкін, В. О. Коханов, Є. Т. Шиян, А. С. Болотін.

На всесоюзній конференції горькознавців

НАШЕ місто стає одним із центрів вивчення спадщини великого пролетарського письменника О. М. Горького. Кафедра російської та зарубіжної літератури Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на протяжні кількох років веде значну науково-дослідницьку і пропагандистську роботу. Крім читання публічних лекцій про творчість Горького для трудящих міста і області,

Конференцію відкриває поет Л. Вишеславський.

співробітники кафедри виступали з доповідями на наукових конференціях Москви і Ленінграда, а в 1960 р. Одеський університет видав вчені записки «Максим Горький. Сборник статей», які одержали позитивну оцінку в пресі.

Продовженням цієї роботи була перша міжвузівська наукова конференція, присвячена вивченню традицій М. Горького в радянській літературі, яка відбулася в ОДУ з 27 по 30 жовтня.

Проведення такої конференції в Одесі правомірне і відрядне. Великий письменник жив і творив у Одесі, любив її. «Одеса і Горький» — велика тема. Доповідь на цю тему зробила на пленарному засіданні доцент П. І. Збандуто. Про одеський період життя і творчості Горького говорили і проректор ОДУ Г. А. Вязовський, який відкрив конференцію, і поет Леонід Вишеславський (він вітав конференцію від імені правління Спілки письменників України), і найстаріший робітник порту П. І. Юдицький.

Для участі в конференції до Одеси приїхала дружина і друг О. М. Горького — Катерина Павлівна Пешкова. Переповнений зал з величезною увагою прослухав її виступ. Катерина Павлівна взяла участь і в роботі секцій: «Горький і радянська література 20—40 рр.» та «Горький і зарубіжна література».

Учасником конференції була також дружина передчасно загиблого видатного радянського письменника І. Е. Бабеля — А. М. Пирожкова.

На конференції працювало 6 секцій, на яких було обговорено 30 доповідей. Серед доповідачів були літературознавці Москви і Якутії, Кишинєва і Пермі, Ростова-на-Дону і Воронежа, Дніпропетровська і Орехово-Зуєва, Тамбова і Одеси, Чернівців і Іванова та інших міст країни.

З усією переконливістю було розкрито вплив Горького на становлення соціалістичного реалізму в дожовтневій літературі в доповідях доцента Л. В. Берловської (Одеса), доцента Б. М. Двінянинова (Тамбов), ст. наукового співробітника Г. Ф. Богача (Кишинів).

Багато нового про роль Горького в розвитку радянської літератури повідомили в своїх доповідях доцент В. П. Скобелев (Воронеж), доценти П. І. Збандуто і

В. Ф. Руденко, старші викладачі Д. К. Кондратьєва і Л. А. Бурчак (всі — Одеса), аспірантка Л. Морозова (Якутськ) та ін.

Великий інтерес на секціях «Традиції Горького в розвитку радянського роману» і «Горький та радянська драматургія» викликали доповіді доцента А. М. Черпурної (Кишинів), доцента С. Л. Гольдіна (Москва), ст. наукового співробітника інституту світової літератури ім. Горького О. Й. Богуславського, доцента Г. Г. Телятникової (Пермь), ст. викладача М. М. Сорочіної (Дніпропетровськ) та ін.

Цікаві доповіді доцентів Б. Я. Барської, О. П. Ковальчук, Б. О. Шайкевича і викл. М. Г. Соколянського було заслухано на секції «Горький і зарубіжна література».

Учасники конференції ознайомились з культурно-історичними пам'ятниками Одеси і відвідали «горьківські місця».

На заключному пленарному засіданні з доповіддю «Горький в боротьбі за мир» виступив доцент К. Д. Петряєв, а після цього звітували керівники секцій. Як справедливо зазначили наші гості, Одеська конференція стала справжнім форумом горькознавців.

Колектив кафедри вже розпочав підготовку до горьківської конференції майбутнього року. На ній буде розглянуто питання майстерності великого художника слова в зв'язку з продовженням горьківських традицій в радянській літературі. Планується поширення кола учасників конференції і ширше розглядання теми «Горький і українська література», а також узагальнення досвіду вивчення творів Горького у школі. Сподіваємось, що наш університет стане одним з провідних центрів горькознавства в країні.

Доцент Ф. Л. ГОЛЬДІН.

МИ ВДЯЧНІ

Більше 200 студентів-першокурсників, які зібралися в кінці жовтня у великій хімічній аудиторії, прослухали лекцію на тему: «Як працювати з книгою?». Лекцію читав доцент кафедри історії КПРС Я. М. Штернштейн. Лектор використав багатий матеріал із життя та діяльності класиків марксизму-ленінізму, наочно показав, як читати і конспектувати першоджерела, відповів на питання.

Лекція була прочитана цікаво і емоційно. Студенти прослухали її з посиленою увагою, з вдячністю прийняли поради викладача.

Н. ПЕТРЯЙКО,

Короткий виклад бесіди ми друкуємо в наступному номері.

„ЗА НАУКОВІ КАДРИ“
СТОР. 2, 20 ЛИСТОПАДА 1962 р.

ФАКУЛЬТЕТСЬКИЙ ПЕРЕДСВЯТКОВИЙ

Останні дні жовтня... То тут, то там чується музика, пісні, жарти, сміх. Це хіміків готуються до жовтневого вечора. Особливо стараються першокурсники, у них на все вистачає енергії.

В аудиторіях, коридорах метушня, жартівливі суперечки, — кожен хоче одержати білет на вечір, який відбудеться в Палаці студентів.

Нарешті цей вечір настав. В залах Палацу студентів бринить веселий сміх, в танці кружаться пари...

Починається концерт. Зал завмирає від суворих закличних звуків «Бухенвальдського набату»...

— Люди мира, будьте зорче втроє!
Берегите мир! Берегите мир!

співає студентка I курсу хіміфаку М. Бутнараш. Її змінює Едик Разінський, який виконує веселу сценку «Поет». Потім на сцені з'являється Г. Агроменян, він виконує лезгінку. Зал дрижить від сміху і оплесків. Правда, не всі номери концерту однаково цінні. Деякі з них невідшліфовані як слід, деякі просто нецікаві. Але все-таки видно, що студенти старалися зробити свій концерт якнайкращим.

Естрадний оркестр виконує заключний марш, — концерт закінчено. Починаються танці. Зал переповнений. Навкруги щасливі обличчя. Сумують лише чергові «робота» не дозволяє повністю віддатися загальним розвагам. Але через хвилину і вони сміються: ну як можна сумувати в такий вечір!

Н. УСКАЧ,
студентка II курсу хіміфаку.

В президії. Зліва направо: А. М. Пирожкова, доц. П. І. Збандуто, К. П. Пешкова, доц. Л. В. Берловська.

НАМ ВІДПОВІДАЄ

Доц. Д. О. КОЖУХАР,
декан факультету іноземних мов

Перш за все, викладач іноземної мови повинен володіти іноземною мовою і відповідним арсеналом навичок вживання мовних конструкцій, зворотів і т. п. Представники інших факультетів часто не розуміють нашої специфіки. Ми говоримо: для вироблення навичок усної мови треба мати певний час на тренування. І тут відбуваються зіткнення з учбовим планом. А він не ідеальний.

Крім того, викладач повинен мати широкий світогляд. Це передбачає учбовий план. Однак окремі загальноосвітні предмети не повинні бути так роздуті. На літературу, наприклад, відведено 500 годин. Це непогано, коли б студенти приходили на факультет добре підготовленими з мови. Але це не так. Тому бюджет часу у нас дуже обмежений. Всебічний розвиток забезпечується не лише учбовим планом. Недостатньо прослухати курс лекцій з літератури. Ще важливіше прочитати твори. Недостатньо прослухати курс лекцій з естетики, треба ще обов'язково подивитись твір мистецтва, а часу немає.

Нарешті, викладач повинен володіти лінгвістичним світоглядом, Останнє теж передбачене планом. Але тут є слабе місце: немає у студентів глибоких знань рідної мови. Іноді недостатня загальна культура не дозволяє вдумливо поставитись до лінгвістичних фактів. Ми і ці недоліки ліквідуємо — проводимо аналізи художньої літератури, пишемо курсові роботи і т. д.

Не слід забувати, що лінгвісту широкий світогляд потрібніший, ніж іншому спеціалісту. Це витікає із суті мови, із її комунікативної функції. Наш випускник, та й кожний викладач іноземної мови, повинен володіти певними енциклопедичними знаннями. Він повинен вміти говорити про все, не обмежуючи себе окремою галуззю людської діяльності. А часто світогляд зводять до знання літератури. Історія, філософія, література, естетика, логіка, — вони не вичерпують всього, з чим доведеться зіткнутися нашому випускнику в його практичній роботі. Наш випускник працює з фізиками, біологами, політехніками і т. ін. І він повинен уміти розмовляти з ними, читати їх тексти.

Питання: — Як корінні зміни необхідні в підготовці спеціалістів?

Відповідь: — У нас уже проведено на V курсах роздрібнення груп, що дає можливість всім активно спілкуватися. На кафедрах постійно обговорюються методи викладання. Потрібно, на мій погляд, переглянути учбовий план. Він, мабуть, ще не врахував постанови партії та уряду про збільшення питомої ваги практичних занять з мови, розвантаження студентів для вивчення творів літератури, мистецтва. Необхідне читання ряду предметів іноземною мовою. Останнє планом передбачене, але на спеціальних кафедрах немає спеціалістів з зарубіжної літератури, історії, географії, культури країни і т. д. Потрібно ввести, хоча б факультативно, курси, які б знайомили студентів з народами колоніальних країн, де вживається та чи інша мова. І, нарешті, створити технічну базу вивчення мов.

Питання: — Ви добре сказали про енциклопедичні знання студентів. Як поєднати сказане з тим фактом, що на факультеті скорочено години на читання зарубіжної та радянської літератури і під загрозою логіка?

Відповідь: — Справа в тому, що студенти дещо перевантажені. І це за учбовим планом. Той же план не рекомендує більше 6 годин занять в день. Крім того, поверх плану введено і інші дисципліни. За таких умов ми вимушені скорочувати зарубіжну літературу на 25 процентів і радянську літературу на третину. Логіку, мабуть, скорочувати не будемо. Заходи ці вимушені, викликані прагненням забезпечити «6-годинний день».

Питання: — Є заяви деяких викладачів, наприклад, філософії, естетики про зневажливе ставлення студентів до цих предметів. Що Ви можете сказати з цього приводу?

Відповідь: — Я не бачу ніяких причин, щоб ставлення наших студентів до філософії відрізнялося від ставлення студентів на інших факультетах. Я пояснюю це тим, що, мабуть, викладач не зумів розбудити цікавість до свого предмета. Керівництво факультету поставило питання про заміну викладача. Думаю, що буде перелом і в ставленні студентів до предмета.

Щодо естетики, то цей закид не обґрунтований. За новим планом естетика повинна читатися на V курсі. Тому студенти IV курсу її не слухають. А якщо це закид студентам, то його можна пояснити деяким розривом: з творами мистецтва не знайомі, а лекції слухають.

Питання: — А чи немає зв'язку між цим зневажливим ставленням до загальноосвітніх дисциплін і відставанням факультету у вихованні студентів?

Відповідь: — Я не думаю, щоб окремі факти давали право ставити питання про недостатню виховну роботу. А зв'язку, про який Ви говорите, безперечно, немає і бути не може. Виховання студентів — справа всіх кафедр. Адже інші кафедри представляють рахунок, а самі забувають, що вони теж вихователі і, можливо, в більшій мірі. Чи не краще було б поставити питання так: а можливо, я щось не доробив?

Питання: — А чим пояснити те, що у всіх громадських міроприємствах студенти факультету завжди тримаються осторонь?

Відповідь: — Наш факультет новий в університеті. Він лише включається в роботу...

Питання: — А чи не є це результатом однобокого захоплення мовою? Чи не наслідок це того, що на факультеті прімаат належить мові?

Відповідь: — Мова на першому місці — це природно. Профілююча дисципліна не може бути на другому плані. Мова — предмет дуже трудомісткий. І студент дуже добре це відчуває і віддає все мові. І тоді, коли міроприємства пов'язані з мовою (наприклад, внутріфакультетські вечори, клуб іноземних мов), то студенти проявляють велику активність.

Ми поставлені у важке становище. У нас, повторюю, постійно змінюються учбові плани. І жоден не звільняє студентів від перевантаження. Нам самим доводиться регулювати і план, і час.

Деякі слів про методичну дискусію. Мені здається, що питання дещо спрощується: треба чи не треба виправляти помилки? Пом'якшимо, це питання педагогічного такту. Є випадки, коли не можна виправляти. А є випадки, коли не можна не виправляти. Якщо помилка веде до порушення комунікативної функції мови, — мимомовно не можна. Отже, вся справа у врахуванні конкретних умов і педагогічному такті викладача.

ПЕРША ВИМОГА

Можна збільшувати заняття з іноземної мови до максимуму, але що це буде за спеціаліст, якщо він не має справді наукового, матеріалістичного світогляду, не знає історії КПРС, історії зарубіжних країн та літератури?!

Перша вимога до спеціаліста —

бути всебічно освіченим, мати широкий світогляд. З цієї метою існують на факультеті іноземних мов загальноосвітні дисципліни, які не можна недооцінювати!

Професор І. В. ГАНЕВИЧ,
зав. кафедрою історії КПРС.

ЯКИМ ВІН ПОВИНЕН БУТИ?

Не мовою єдиною

Установка Д. О. Кожухаря зовсім невірна. Не можна давати диплом вищої школи людині лише за те, що вона володіє іноземною мовою. Інакше всі французи-підлітки могли б одержати диплом про закінчення французького відділу, англійці — про закінчення англійського відділу і т. п.

На факультеті іноземних мов студенти вивчають дисципліни, які роблять їх грамотними, освіченими лінгвістами на рівні сучасної науки. І ось в наш час, коли могутніми темпами розвивається математична лінгвістика, коли спеціалісту-мовознавцю необхідно цікавитися досягненнями кібернетики, питаннями теорії імовірності, математичної логіки і т. д. — в наш час на факультеті іноземних мов хочуть скоротити курси логіки (60 годин) на 25 процентів!!! І справа не в тому навіть, скоротять години чи ні. Справа у зневажливому ставленні до науки, в ігноруванні «неспеціальних» дисциплін.

Те ж саме можна сказати про

скорочення курсу літератури. Адже цей захід б'є перш за все по самих студентах, збіднює світогляд студента.

Я згоден з доцентом Кожухарем, що на цьому факультеті лекції з історії, літератури, логіки та інші повинні читатися англійською мовою. І спеціалісти, які могли б читати такі курси на кафедрах університету є! Але вони поставлені в такі умови на факультеті іноземних мов, що не можуть працювати. Від них вимагають, щоб лекції читались без єдиної граматичної помилки. Це нереальна вимога. Як би блискуче не володів лектор мовою, спочатку він допускати помилки. Нарешті, де

ви в житті почуєте цю ідеальну мову? Хіба у Франції говорять без помилок? Чи Золя писав «правильною» французькою мовою? Я особисто кілька років читав курс лекцій німецькою мовою, але якщо мені запропонують читати «безпомилковою», з точки зору наших граматистів, мовою, я відмовлюсь.

Не треба думати, що студента можна навчити тільки на заняттях. Основне — це систематична самостійна робота.

Неповажне ставлення до загальноосвітніх дисциплін згубно відбивається на світогляді студента. Вона губить інтерес до всього, крім префіксів та відмін.

Професор Д. Г. ЕЛЬКІН,
зав. кафедрою психології.

Дбати про марку спеціаліста!

Мене дивує бажання керівників факультету іноземних мов скоротити курс літератури. Я не уявляю собі гуманітарника, який не знав би вітчизняної та зарубіжної літератури.

Дійсно, викладачам важко, бо

на факультет вступають люди з недостатнім знанням іноземної мови. Але ж з викладанням все-світньої літератури в середній школі це гірше! Випускник середньої школи не має уяви про величезні скарбниці літератури різних народів, і де ж він це вивчить, як не в університеті?

Ми на історичному факультеті звели курс зарубіжної літератури, бо знання її необхідні для історика. А що ж робиться на факультеті іноземних мов? І без того урізаний курс літератури знову різьнуть?! Навпаки, треба поставити викладання літератури у більш вигідні умови. Це зробить світогляд студента ширшим.

Припустимо, студент (чи випускник) факультету як гід зустріне з іноземцем. Про що він буде говорити, не знаючи іноземної літератури, історії та мистецтва?! Як буде виглядати, не вміючи відповідати на запитання іноземців? Ми повинні дбати про високу марку радянського спеціаліста. На мій погляд, треба засудити вузьковідомчий підхід керівництва факультету іноземних мов до важливої справи.

Доцент С. М. КОВБАСЮК,
декан історичного факультету.

ВІД РЕДАКЦІЇ

На сторінках нашої газети ведеться дискусія про викладання іноземних мов. Сьогодні ми вирішили поговорити про тих, кому доведеться втілювати в життя рішення партії та уряду про викладання іноземних мов — про викладачів. Цих викладачів готує й наш факультет іноземних мов, тому й дискусія точиться навколо цього факультету.

Яким повинен бути вчитель іноземної мови? Що йому потрібно знати, що вивчати? Що необхідне для його майбутньої професії? З цими питаннями ми звернулись до представників різних спеціальностей: професорів, викладачів, студентів...

Р. С. Нам дуже хотілося б, щоб цю газету прочитали на факультеті іноземних мов. На жаль, цей факультет — єдиний в університеті — не входить до складу наших передплатників. Але сподіваємось, що його викладачі і студенти дізнаються про дискусію від своїх колег з інших факультетів.

Деякі факти

Доцент Кожухар мислить собі викладання естетики в якомусь розриві з ознайомленням студентів із творами мистецтва. Мабуть, ніхто із керівників факультету іноземних мов не знайшов за потрібне побувати на заняттях з естетики. Інакше вони знали б, що виклад основних положень курсу супроводжується демонстрацією репродукцій творів образотворчого мистецтва. Саме враховуючи необхідність зв'язку теоретичних положень естетики з конкретним матеріалом образотворчого мистецтва, кафедра філософії ввела роздільне читання естетики на різних відділах (німецькому, англійському та французькому). На жаль, спроба зацікавити студентів вищезазначеного факультету давала слабкі результати. Більша половина студентів курсу (нині V-го) лекції не відвідувала, не приховуючи своєї повної байдужості.

Мені доводилося читати лекції з естетики на інших факультетах. І, наприклад, на хіміфакі я зіткнувся з справжньою, невдаваною цікавістю до естетики. Студенти-хіміки виявили таку обізнаність з питань літератури та мистецтва, до якої далеко більшість студентів факультету іноземних

мов. На загальноуніверситетських лекціях з історії живопису можна зустріти біологів, математиків, істориків, фізиків, але тільки не майбутніх викладачів іноземних мов.

Правда, є і на цьому факультеті люди, які цікавляться питаннями мистецтва. В минулому році група студентів IV курсу франц. відділу наполегливо просила ввести у них факультативний курс історії мистецтва Франції; але зав. кафедрою французької філології А. А. Гриценко не погодився на

це. В цьому році цей курс і не збираються вводити.

Було б нерозумним шукати причину такого ставлення до загальноосвітніх дисциплін в самих студентах. Я пояснюю це тим, що викладачі спеціальних дисциплін протягом кількох років наполегливо переконують студентів, що немовні дисципліни неважливі для них, і намагаються вихолостити інтерес до загальноосвітніх дисциплін.

Але молодь залишається молоддю. Вона цікавиться всім.

Доцент Б. О. ШАЙКЕВИЧ,
(кафедра філософії)

Це ж нам необхідно!

Викладати нам доведеться вже в цьому році: ми ідемо на практику в села. Хочеться перевірити свої сили, бо багато є неясного. Педагогіку ми тільки слухаємо, методику вже прослухали. Ми чекали від неї більшого, але в школі були тільки один раз, та й це заняття було організоване погано.

Що ще треба знати викладачу? Ось я студенткою вперше почула серйозну музику, побачила справжній живопис, хорощі театри... А чому в нас немає курсу історії мистецтва, як у філологів (хоч би факультативного)? Чи довго ми будемо розмовляти тільки про суфікси та відміни? Одержуємо ми знань з радянської літератури та й з зарубіжної вкрай мало. А на такі речі, як вивчення правил хорошего тону, і зовсім ніхто не звертає уваги. А це ж нам необхідно!

Що слід змінити? На мій погляд треба зробити так, щоб ми з першого курсу відчували себе викладачами.

В. ПІДГОРНА,
студ. IV курсу.

(Продовження дискусії — на 4 стор.).

Ми, студенти із далекого В'єтнаму, дуже раді жити і вчитися в Радянському Союзі — на Батьківщині Великого Леніна, на Батьківщині будівників комунізму, на Батьківщині космонавтів. Жити і вчитися в Радянському Союзі, якнайбільше знати про

нього — це наша давня заповітна мрія. Наша рідна Партія Трудящих В'єтнаму і наш уряд створили всі умови для її здійснення.

Майже два роки жили ми в Києві — столиці прекрасної Украї-

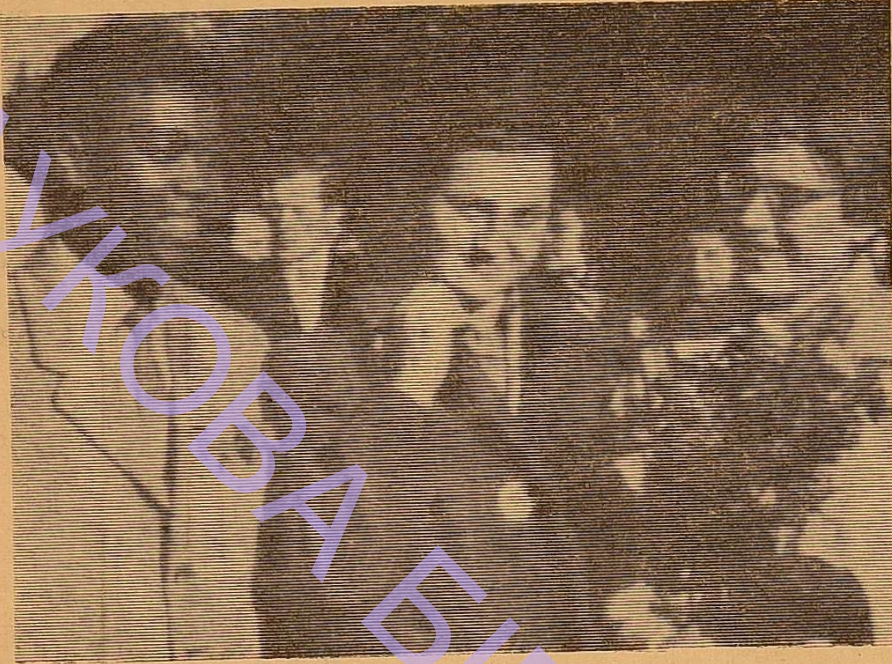
Щире спасибі

ни. В Київському Державному університеті ім. Т. Г. Шевченка нам було дуже добре. В цьому році нас перевели до Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Небагато часу ми вчимося тут, але університет справив приємне враження. В Одеському університеті для нас усе нове, тут не було жодного знайомиго, але з першого дня ми відчуваємо себе тут як серед рідних і близьких. Університет прийняв нас дуже тепло. Секретар партійного комітету університету, декан механіко-математичного факультету завжди турбуються про нас, цікавляться нашим життям, здоров'ям, навчанням. Викладачі знаходять час, щоб дати нам консультацію, прочитати нам лекції, які ми пропустили в Києві.

Дуже добре ставляться до нас усі студенти III курсу мехмату. Вони завжди охоче допомагають нам. Ми раді, що живемо і вчимося разом з комсомольцями, які ідуть по ленінському шляху.

Ми широ вдячні парторганізації університету, комітету комсомолу, деканату механіко-математичного факультету і всім викладачам та студентам, з допомогою яких, ми віримо, станемо висококваліфікованими спеціалістами.

ВО ДИК ТОН,
студент III курсу мехмату.

Діти різних народів.

Фотогетюд П. Башкарьова.

„ДОРОГИЙ ДРУЖЕ!...“

17 листопада народи всього світу відзначали свято — міжнародний день студентів.

Ми теж святкуватимемо в цьому році. А вже в 1963 році ми будемо гостями на цьому святі, а не господарями, як тепер.

В університеті дуже мало залишилося студентів, які добре пам'ятають китайських студентів, що навчалися кілька років тому на хімфаці. Але ветерани баскетбола, настільного теніса, художньої самодіяльності, колгоспники тих сіл, де працювали хіміки, працівники ботсаду і викладачі хімфаку пам'ятають їх дуже добре: Ван Бао-чень, Ші Чжун-хао, Лі Син-цюань, Ван Цин-тай, Лю Чжень-жуан та багато інших.

Ми звикли збоку спостерігати, як народжується нове, як руйнуються старі і виникають нові традиції міжнародного значення. А тоді ми всі, весь факультет створювали традиції.

«Агітація!.. Газета...» — скаже скептик. А ми бачили цю дружбу. Вона була на диво простою, швидко зав'язалась і пустила глибоке коріння.

Починалась вона з уроків російської мови, які давав увесь курс своїм друзям. Ось Коля Заець показує пояснює Ван Бао-чень, Лю Діна Глинська бесідує з Ди Фу-бао, Діна Сухорукова, Світлана Яблунівська, Яня Фінкельштейн стають викладачами російської мови.

А Ван Бао-чень дає своїм російським друзям консультації з математики. Д. Фурман показує рухи російського танцю Чен Теню, а Ван Цин-тай вчить, як треба тримати ракетку «по-китайському». Всі разом збирають кукурудзу, асфальтують двір, білять дерева. Вони завжди викликали подив: приїхали вони до Одеси, російської мови не знали, а незабаром слухали лекції, читали книжки російською мовою і складали екзамени на «відмінно».

Вони уважно слідували за радянською і китайською пресою, встигали успішно вчитися, регулярно займатися російською мо-

вою, проводити політінформації, грати в баскетбол, волейбол, танцювати, співати.

Майже всі вони закінчили університет з відзнакою. Їх поважали і цінили викладачі за самовіддану працю, за знання, їх любили російські друзі.

Друзів не забувають. В Одесу приходять листи із Пекіна, Шанхая, Нанкіна. Вони починаються завжди однаково: «Дорогий друже!...».

В. АНТОНОВИЧ,
студент V курсу хімфаку.

ВОНИ—ФІЛОЛОГИ

На мій погляд, студенти факультету іноземних мов — філологи. Якщо на філфаці готують спеціалістів з російської мови та літератури, то на факультеті іноземних мов відділи теж повинні відповідно називатися відділами англійської мови та літератури, і т. п. І не тільки називатися! Вивчення літератури повинне йти поряд з вивченням мови. Адже не випадково в провідних університетах країни відділи романської, англійської і т. д. філології входять до складу філологічних факультетів.

І взагалі треба не забувати про специфіку університетської освіти: університет готує спеціалістів широкого профілю. Навіть на загальнонауковому факультеті студенти, що обрали спеціальність: англійська, німецька чи французька філологія, — вивчають загальноосвітні дисципліни і до того ж їх навчальний план з цих дисциплін мало чим відрізняється від планів

студентів, які спеціалізуються з російської чи української мови та літератури.

Деякі студенти загальнонаукового факультету, які уже навчалися на курсах іноземних мов, збиралися за один рік пройти кілька курсів, надіючись на своє знання мови. Їх думки висловила студентка I курсу Кублицька: «Мову я складу, а інші предмети — неважливі». Звичайно, вона складатиме екзамени за перший курс з усіх предметів, і всі вони будуть для неї важливими. Мабуть, такі настрої ідуть з факультету іноземних мов.

Що ж стосується основної іноземної мови, ...ну що ж, її треба знати. Але я особисто не уявляю собі, як її можна вивчити заочно людині, яка не зв'язана з іноземною мовою на своїй роботі.

Доцент В. В. ФАЩЕНКО,
декан загальнонаукового факультету.

Мало знати мову

О. П. КИБЕНКО,
викладач кафедри німецької філології.

Сьогодні в групі ми читали оповідання про Туссена-Лувертюра — вождя негрівської революції в Гаїті 18 ст. Довелося говорити не лише про особливості мови, а й про сам твір. Тут потрібні були і знання історії, і літератури, і географії, і філософії, і навіть негрівської стратегії, якою в свій час цікавився Кутузов. Для чого я це говорю? Викладачу іноземної мови мало знати мову, треба мати широкий комплекс знань. А без глибокого вивчення загальноосвітніх дисциплін ми нічого не доб'ємось.

Вважаю, що більшість загальноосвітніх дисциплін треба читати на молодших курсах, а на 2—3 курсах можна деякі предмети читати іноземними мовами. В 1935—36 рр. ми на I курсі складали іноземною мовою літературу і педагогіку. 90% студентів було з села, а складали добре.

Педагогічна практика — серйозна перевірка теоретичної підготовки студентів, їх вміння вести виховну роботу.

Педагогічна практика з економічної географії в цьому році обмежувалась лише 10 класом, тому студенти давали уроки і з фізичної географії СРСР у 8 класі.

Переважає більшість пробних уроків студентів були оцінені на «4», «5». Студенти сумлінно готувались до уроків, широко використовували додаткову літературу, твори художньої літератури, ілюстративний матеріал. Крайці уроки давали студенти: Жданова, Кузнєцова, Гільченко, Гомич, Ларюшин, Грибанова, Петрович, Луцук, Варбанець та інші.

Однак уроки мали і ряд недоліків. Частина студентів погано засвоїла тему «Клімат СРСР» із курсу фізичної географії СРСР.

Ряд студентів мало уваги приділяли виховній роботі серед учнів, були практично «урокодавцями».

Лише деякі студенти проявили у виховній роботі ініціативу і комсомольський вогник. Більшість же уникали проведення великих заходів — загальношкільних вечорів, комсомольських зборів,

туристських походів, занять географічного гуртка (групи, що працювали в школах № 118, № 3).

З кращого боку в цьому відношенні показали себе студенти, які працювали в школі № 17. В школі була проведена загальношкільна конференція на тему «Наша Одеса», організовані туристські походи в Б.-Дністровськ (ст. Гільченко), на лимани (ст. Гомич).

Лише окремі студенти продовжили славу традицію студентів університету залишати після практики в школі добру згадку про себе у вигляді стендів, фотомонтажів, економічних карт та інших матеріалів, що поповнюють географічні кабінети (студенти, які працювали в школах № 17, № 105). Так, група студентів, які проходили педпрактику в 105 школі, виготовили макет рельєфної карти, 2 фотоальбоми. Цієї роботи уникали студенти, які проходили практику в школах № 118, № 3.

Практика показала, що необхідно в процесі навчання студентів регулярно залучати їх до роботи в школі на громадських засадах, більше знайомити студентів із досвідом роботи кращих учителів.

Доцент К. Є. ПОВІТЧАНА.

ЯКИМ ВІН ПОВИНЕН БУТИ?

(Продовження. Поч. на 3 стор.)

Перш за все...

тв (історії, літератури, логіки та ін.). До 1950 року на подібних

факультетах вивчалась і географія країни (Англії, Франції, та Німеччини), але згодом цей курс відмінили і внаслідок цього спеціалісти з іноземної мови часто не знають географії. Не завадило б відродити читання цього курсу.

Безперечно, що основне завдання факультету — навчити майбутніх спеціалістів розмовляти іноземною мовою. А розмовній мові не навчити студента простим збільшенням навантаження. Майбутнім викладачам іноземних мов необхідно мати можливість попрактикуватися в розмовній мові за кордоном. Це не так уже важ-

ко. Під час своєї недавньої поїздки по Польщі та Чехословаччині я дізнався про цікаві факти. Польські студенти-романісти в масовому порядку виїжджають на кілька місяців до Франції на збирання винограду і в міру дозрівання винограду пересуваються з Півдня все далі на Північ. Це дає їм можливість узнати країну, попрактикуватися в розмовній мові, познайомитися з культурними скарбницями країни, заробити грошей і за рахунок цього окупити витрати на поїздку, і, нарешті, зміцнити своє здоров'я в фізичній праці. Було б непогано, коли б і наші студенти мали таку можливість.

Проф. С. Т. БЕЛОЗОРОВ,
(кафедра фізгеографії).

На кожному уроці

Я знаю багато випускників факультету. Вони успішно працюють в школах, у вузах. Як вони вчилися? Характерно, що вже студентами вони творчо підходили до свого предмета. Для них урок був творчим процесом.

На кожному уроці треба проводити нову педагогічну ідею. Треба вміти підібрати літературу, оцінити злободенні питання життя. Тут недостатньо знати мову, викладач повинен мати глибокі знання з питань історії, культури, літератури і навіть побуту.

Викладач не тільки вчить навичкам, він повинен навчити мислити, матеріалістично і висловлювати думки іноземною мовою. Як підготувати таких спеціалістів за 5 років? Думаю, що навчальний план може це забезпечити. Але тут багато що залежить від викладача вузу... Дуже важлива і самостійна робота студентів.

А щоб більш ефективно працювати в аудиторії, треба використовувати техніку.

Доц. В. Т. РУЖЕЙНИКОВ, зав. кафедрою педагогіки.

Працювати в контакті

Викладач іноземної мови повинен бути людиною ерудитованою, культурною, бо в процесі викладання мови ми торкаємось багатьох сфер людської діяльності. Викладач мусить не тільки відмінно знати мову, але й використовувати її, як засіб спілкування, не обмежуючи сфери її вживання, будь то питання виробництва, архітектури і т. ін. Адже не секрет, що є викладачі з відмінним знанням мови, а дають вони студентам небагато, і навпаки.

Щоб підготувати всебічно освіченого спеціаліста, треба дати як-

найбільше і мовних, і загальноосвітніх знань. Для цього на мовних заняттях треба торкатись різноманітних тем, а деякі загальноосвітні предмети читати іноземними мовами. І спеціалістів для цього можна знайти у нас в університеті. Тільки треба викладачам мови і літератури чи історії працювати в тісному контакті. Від цього вииграють і ті, і інші.

В. Г. СОЛОМОНОВ,
викл. кафедри ін. мов.

Редактор М. ПАВЛЮК.

„ЗА НАУКОВІ КАДРИ“
СТОП. 4. 20 ЛИСТОПАДА 1962 Р.